



Överklagan

av Länsstyrelsens MPD beslut om tillstånd, daterat 2025-09-16.

Diarienummer 5758-2024

Ansökan om tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken till Solcellspark på fastigheten Vapnö 6:2 Halmstads kommun.

Hallands Naturskyddsförening ser i grunden positivt på anläggning av solcellsanläggningar. Men då skall de lokaliseras på en bra plats och dessutom bör de utnyttja i dag bästa möjliga teknik. När man bygger på jordbruksmark måste exploatören kunna visa på att man vägt elproduktion mot livsmedelsproduktion, då båda är av riksintresse för Sverige.

Med anledning av Mark- och miljööverdomstolens dom 2024-04-03 M 13461-22, som kom fram till att livsmedelsproduktionen var viktigare än elproduktion i det fallet i Skåne så bör man noga pröva detta i varje ny anläggning. Även MÖDs domar M 8658-23 och M 6624-23 förstärker bilden att alternativa sätt och platser att producera fossilfri el måste bättre utredas och vägas in i tillståndprocessen.

En ny dom i MMD M 5575-24 från 2025-04-10 klargör att sökande behöver lämna bättre underlag och Länsstyrelsen behöver göra en tydligare avvägning mellan riksintressena livsmedelsproduktion och elproduktion, och visa att man följer nationella mål och riktlinjer.

Hallands Naturskyddsförening yrkar i första hand på att MPD beslutet skall upphävas och i andra hand att det skall återremitteras för komplettering.

Motiv:

- Verksamheten är inte förenlig med kravet på "God hushållning" enligt 3 kap. 1 o 4 §§ miljöbalken, eftersom brukningsvärd jordbruksmark tas i anspråk för ändamålet.
- Jordbruksmark tas permanent ur drift, då Länsstyrelsen senare kan förlänga tillståndet. Detta rimmar illa med kraven på större självförsörjning av livsmedel i Sverige och god beredskap vid krig och kris. *)
- Alternativ plats har inte utretts tillräckligt. Att producera el genom förnybara källor kan uppnås genom att annan mark tas i anspråk, särskilt att utnyttja redan ianspråktagen mark, hustak, parkeringar m.m. för solceller.
- Inget nollalternativ är beskrivet.
- Exploatören har inte kunnat visa att man använder i dag bästa möjliga teknik för att kunna producera el. Detta gäller både solcellstyp, placering och riktning. Den anpassade jordbruksdriften under solpanelerna är inte trovärdig.
- Inget alternativ presenteras där el och livsmedel samtidigt kan produceras på jordbruksmarken.
- Viltet i området hindras delvis av staketen runt alla områden med solceller
- Matjord, som läggs upp i hög i 30 år "dör" och tappar sitt odlingsvärde.

*)Utredningen "livsmedelsberedskap för en ny tid" SOU 2024:8



Naturskyddsföreningen Halland

Ändrad markanvändning 3 kap 1 o 4 §§ MB

Varken Länsstyrelsen eller sökande Harplinge Solar AB kan visa att jordbruksmark verkligen behöver tas i anspråk och de kan inte heller visa att den tänkta tillförda energin behövs. Inget resonemang finns i beslutet kring fördelar och nackdelar i den tillståndsgivna solcellsanläggningen jämfört med en noll-alternativet. MPD hävdar att tillskottet av förnybar elproduktion från anläggningen väger tungt. Var finns underlaget som styrker MPD ställningstagande?

Lokalisering

Valt område för solcellspark är på god jordbruksmark med stora åkrar, god arrondering, mark som lämpar sig väl för fortsatt livsmedelsproduktion.

I Halmstads kommun finns redan ianspråktagna marktytor, hustak, industritak, parkeringsplatser mm. som bättre kunde utnyttjas för solesproduktion än produktiv jordbruksmark.

Då vi vet att inom Halmstads kommun planeras det för solcellsparkar på totalt över 600 ha åkermark är det märkligt att Länsstyrelsen inte gör någon samlad bedömning.

Synpunkter på solcellsparkens utformning

Fasta solceller riktade mot söder fångar mest energi mitt på dagen, men då är efterfrågan av el låg och elpriset mycket lågt. (redan i dag har vi minus priser mitt på dan) Solcellsanläggningen kommer behöva stora dyra batterilager eller annan teknik för lagring av el över dygnet.

Ett alternativ med solceller riktade så att man får soles morgon och kväll fångas inte lika stor mängd energi men den kan säljas när behovet är störst och priset högst. Detta minskar även behovet av batterilager som också är en resursfråga om metaller.

För att kunna odla livsmedel krävs en helt annan layout på solcellsparken än den som valts.

Anpassad jordbruksdrift

Att på endast 10 ha av anläggningen välja att kombinera el- och livsmedelsproduktionen känns helt fel. Sådan agrivoltariska system kräver en anpassad maskinpark för brukande och skötsel varför denna areal skulle behöva var mycket större för att ges bra förutsättningar.

En redovisning borde ske av hur marken under solcellspanelerna ska skötas. Med vår erfarenhet av området och på den i dag näringsrika jordbruksmarken så kommer bara gräs/ogräs och sly växa vilket kommer kräva både slåtter och bete av får eller röjning, men till höga kostnader då den inte kan genomföras rationellt. Skall hela arealen 130 ha betas med får så kan man räkna med att ca 900 tackor med lamm behövs. Sen behövs areal för vinterfoder, djurskötare och ett mycket stort stall för fåren under vintern, inget som nämns i ansökan. Värdet av livsmedelsproduktionen blir också betydligt lägre än dagens odling. Men ingen utvärdering görs.

Hallands Naturskyddsförening

Ordf. Anders Tullander anders@tullander.se 0703740014 Tovhultsvägen 5, 31434 Landeryd



Mål: M 13461-22

Vägledande avgörande Beslutsdatum 2024-04-03

MÖD har bedömt att en cirka 232 hektar stor solcellsanläggning tar brukningsvärd jordbruksmark i anspråk. Anläggningen har i och för sig bedömts tillgodose ett väsentligt samhällsintresse, produktion av förnybar el. Enligt MÖD har det dock inte framkommit att behovet av förnybar elproduktion i området inte kan tillgodoses på annat sätt som inte tar brukningsvärd jordbruksmark i anspråk eller i vart fall i endast mindre omfattning gör det. Det har inte heller visats att ett tillåtande av solcellsanläggningen skulle innebära att marken används för det ändamål som marken är mest lämpad för med hänsyn till dess beskaffenhet och läge samt föreliggande behov. Bristerna i utredningen har bedömts vara sådana att enbart ytterligare försiktighetsmått inte skulle kunna leda till att anläggningen tillåts. Anläggningen har mot denna bakgrund bedömts strida mot 3 kap. 1 och 4 §§ MB och ett förbud mot anläggningen har inte ansetts vara oproportionerligt. MÖD har därför, med ändring av MMD:s dom, fastställt länsstyrelsens beslut att förbjuda anläggningen.

Mål: M 8658-23

Vägledande avgörande Beslutsdatum 2024-10-22

MÖD har bedömt att en solcellsanläggning tar brukningsvärd jordbruksmark i anspråk, att anläggningen i och för sig kan anses tillgodose ett väsentligt samhällsintresse men att det inte är utrett att behovet inte kan tillgodoses genom att annan mark tas i anspråk eller att samhällsintresset av elproduktion genom solcellsanläggningen skulle väga över det motstående samhällsintresset av att bevara jordbruksmarken för livsmedelsproduktion (3 kap. 1 och 4 §§ miljöbalken). MÖD har därför, med ändring av MMD:s dom, fastställt länsstyrelsens beslut att förbjuda verksamheten i den del anläggningen skulle uppföras på jordbruksmark.

Mål: M 6624-23

Vägledande avgörande Beslutsdatum 2024-10-23

MÖD har bedömt att en solcellsanläggning tar brukningsvärd jordbruksmark i anspråk, att anläggningen i och för sig kan anses tillgodose ett väsentligt samhällsintresse men att det inte är utrett att behovet inte kan tillgodoses genom att annan mark tas i anspråk eller att samhällsintresset av elproduktion genom solcellsanläggningen skulle väga över det motstående samhällsintresset av att bevara jordbruksmarken för livsmedelsproduktion (3 kap. 1 och 4 §§ miljöbalken). MÖD har därför, till skillnad från underinstanserna, förbjudit bolaget att uppföra anläggningen.